

Posudek bakalářské práce Noemi Purnochové

Téma predestinace ve španělské divadelní hře *Život je sen*

Pro napsání své bakalářské práce si Noemi Purnochová vybrala jedno z nejproslulejších děl španělského divadla: *Život je sen*, které napsal významný dramatik Pedro Calderón de la Barca.

Dichotomie predestinace a možnosti volby vlastního osudu patřilo k základním otázkám dané doby, které byly součástí filozofického a uměleckého proudu Zlatého věku. Oceňuji tak volbu tématu, u kterého vzhledem k jeho komplexnosti a rozsáhlosti není jednoduché kompaktně uchopit jeden konkrétní aspekt.

Pro svou analýzu si studentka zvolila tradičnější strukturu výkladu, od historicko-literárních a biografických souvislostí, až po motivický rozbor vybraného díla.

Práce je rozdělena do čtyř kapitol, z nichž má každá ještě několik podkapitol. V první z nich Noemi Purnochová provádí rozbor historického kontextu, se záměrem vytvořit pozadí k analyzované divadelní hře. V této pasáži můžeme najít několik údajů, které je možné aplikovat na drama *Život je sen*. Jedná se například o vztah španělského krále Filipa II a jeho prvorozeného syna, Carlose de Austria de Avis, jehož dal Filip II, vzhledem k princově nezkrtné povaze, zavřít do komnat v jejich paláci. Tato situace částečně kopíruje vztah ústředních literárních postav Calderonova dramatu, krále Basilia a jeho syna Segismunda, který byl svým otcem uvězněn.

Ačkoliv se historický rozbor Noemi Purnochové zdá být opodstatněný, celkově lze tuto část považovat za výrazný odklon od tématu studie. Vzhledem k celkové délce bakalářské práce se jedná o rozsáhlou pasáž, v níž studentka analyzuje různé aspekty španělského královského dvora, které až na zmiňované výjimky, nesouvisí s ústředním tématem předložené statě. Jedná se např. o zahraniční politiku Španělska a vztah země k Portugalsku, Nizozemsku, Rakousku..., nebo detailní popis ze života španělských králů, který rovněž nelze přímo navázat na analyzovanou divadelní hru. Navíc je zde zachyceno rozsáhlé období španělských dějin, od vládnutí Katolických veličenstev z konce 15. století, po období Karla II. na přelomu 17. a 18. století, tedy mnohem dříve, než bylo drama *Život je sen* napsáno, až po období, které následuje už po smrti Pedra Calderóna de la Barca.

Jádro práce začíná od kapitoly druhé (str. 22), kde studentka zajímavým způsobem rozvíjí pojmy „iluze a realita“, které napojuje na španělskou situaci v daném období: realita v kontextu chudoby v podobě složité ekonomické a sociální situace a iluze ve formě okázalosti španělského veřejného života, zejména v oblasti umění a také v divadle. Tato analogie: okázalost vs. chudoba, politická nestabilita a války vs. umění a jeho zábavná funkce, kterou lze vnímat jako únik od každodenní reality, zachycují výrazy: „*España Real*“ a „*España real*“ (Španělsko „královské“ a skutečné). Tuto dvojznačnost studentka chápe jako jednu z předloh k dramatu *Život je sen*.

Po krátkém uvedení života Calderona de la Barca v 3. kapitole a obsahu divadelní hry *Život je sen* na začátku kapitoly 4., Noemi Purnochová pokračuje ve svém rozboru „reality“ a „snu“ ve zvolené barokní divadelní hře. Zde zmiňuje myšlenky esejisty Josého Maravalla nebo spisovatele Queveda o interním konfliktu barokního člověka, který pramení z dané komplikované doby. Dále zakládá svůj výklad na způsobu myšlení jezuitského řádu, ke kterému se hlásil i Calderón de la Barca. Zde stojí za zmínku, že na rozdíl od jiných filosofických proudů 17. století, „jezuité kladli důraz na důležitost individuální volby, protože právě ta nás podle nich dělá svobodné“.

Tímto výrokem Noemi Purnochová zachycuje výstižným způsobem podstatu analyzovaného díla, ve kterém král Basilio uvězní svého syna Segismunda do věže, aby unikl svému osudu a nebyl princem, svým synem, svržen. Když je nakonec Segismundo ze svého zajetí osvobozen a postaví se králi Basiliovi, aby ho potrestal, překonává svůj vlastní osud tím, že si zvolí svou osobní cestu. Odpouští svému otci, aby se nakonec on sám stal moudrým a spravedlivým panovníkem.

Svým rozbohem tak studentka navazuje na finální myšlenku tohoto španělského dramatu a její teoretickou analýzu můžeme považovat za opodstatněnou a výstižnou.

Práce Noemi Purnochové splňuje nároky kladené na bakalářskou práci. Doporučuji ji k obhajobě.

Navrhovaná známka: velmi dobře.

Mgr. Roman Zaťko, Ph.D.

Oponent

26.1.2024